

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) .
آلتی آیلغی (۳۵) غروشدور .
ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۸۰) .
آلتی آیلغی (۴۵) غروشدور .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

ممالک موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله بن
یازیلر اعاده اولونماز .

کتابخانه

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفتعلق مجموعه اسلامیه در .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرد
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

قاضی فقیه کنديسی افتا ایدر. حق امام محمد واکا اتباع ایدن فقهاء حنیفیه، امام مالک وشافعی واحده کوره فتوی ویره میه جک اولان کیمسه نك اساساً قاضی اولمسی، یعنی جاهلک قاضی بولونمسی جائز دکدر. بونلره کوره امر قضا قضایه قدرتی مستلزم در حالبوکه علمک اوته سند بر قدرت یوقدر. فقط ائمه حنیفیه جه مختار اولان مذهب کوره فتوی ویره میه جک اولان بر قاضی نك بالضروره مفتی نك فتواسیله قضا ایتمی جائزدر. شو قدرکه قاضی نك فقیه اولمسی اولی و مستحسندر. چونکه قضا دن مقصود اولان شی مستحق اولان کیمسه حقی ایصال ایتکدر، بوایه مفتی نك فتواسیله حاصل اولور. قاضی صاحب رأی ایسه، فقیه ایسه کندي رأیله، کندي فتواسیله قضا ایدر. اگر صاحب رأی دکل ایسه، فقیه دکل ایسه بالضروره مفتیدن استفتا ایدر، آنک فتواسیله حکم ایلر. ائمه حنیفیه جه مختار اولان مذهب کوره قاضیلرک ندرتسه مبنی معاملات ناس معطل اولماق ایچون فقیه اولمایانک ده قضای جائز اولایله جکندن بومثللو ذواته ناچار فتوا ایله قضا اجتماع ایدر. فقط فقیه اولان قاضیلر ده؛ امام محمد و مالک و شافعی واحده کوره افتا ایدر میان ذاتاً قاضی اوله میه جکندن کافه قضایه امر افتا ایله امر قضا اجتماع ایدر. بونک عکسی شمدی به قدر فقهای اسلامی نك هیچ بری طرفندن ادعا اولونما مشدر.

از میری

اسماعیل حق

تصحیح . — کچن ۳۵۹ نجی نسخه ده پاکش دیزبان (۶) نجی فتوی پیغمبرده (اهلوم)، (۶) نجی فتوی پیغمبرده (تضای پیغمبری بروج) کله ری (اهلوم)، (بروج قضای پیغمبری) دیه تصحیح بوبورلملیدر.

عالم اسلام

خسته اقلاری و چاره لری

مدنی نك روحی برافرق یالکیز ظواهرنده غریلری تقلید بایه می :

۴

[۱] « بزنه قدر رئیس حکومتلر، نه قدر ناظرلر بیلیورز که استراحت مطلقه دن یورغون بر حاله کیشلر؛ ناز و نعیمک افراطی یوزندن رخا رته دوشمشلرده، ریاضت بدنیه مقصیده، اقامتگاهلرنده دمبرجیلک، مارانغوزلق، رساملق، باغچوانلق کبی صنایعه اشتغال ایدیورلر. بونلر بوسورتله اولا عطالت دائره سندن قورتولمق ایسته یورلرکه، بشریتک جولان ایدر بیلجکی اک طار بردارنه وارسه اوده بودر؛ ثانیاً اعضای بدنیه لری حرکت، فعالیت کتیره رک، وجودلری امراض مفصلیه، امراض عضلیه کبی عطالت کامله ایچنده یاشامقدن تولد ایدر. جک عارضه لره قارشى مدافعه ایتش اولیورلر.

[۲] کچن نسخه مزده کی اوروبالی قادی طرفندن سرد ایدیلر مطالعاتک آت طرفیدر.

بیم برارک قاردم واردی. هیچ بکله مدیگی برزمانده اولمادی بریردن انه ثروت کیدی. حال بوکه اولجه ضرورت ایچنده یاشیار، کال عزم ایله گیجه لی کوندوزلی چالیشیردی. زنکین اولور اولماز طور دی کیشدی؛ نعیمک، اذواقک، سفاهتک، اسرافک هر درلوسنی تجربه ایتیه، هر ویتی ایامنده رؤیالرینه گیرن بوتون لذتک آرقه سندن قوشمایه باشلادی. اطرافى ده، انسانک آنجق بذل و اسراف زمانلرنده یانسه صوقولان، بر سوروی کون دوستلری آلدی. الحاصل، قاردم اسباب فسادک هیسنى جمع ایتدی. لکن آرمدن چوق زمان کچمدن رخاوت مطلقه نك، رفاهک تولید ایدر جکی امراض واسقامی کنديسند حس ایتیه باشلادی. حق چوق وقتلر یانمه کلیرده بو عاقل یاشایشدن بویسه شکایتلر ایدردی؛ کنديسنى کورتوروماره بکزه تن رفاه، ثروت زنجیرلری قیرمق ایستردی.

شیمدی کیتسه کده قاردمک حالده کی بر آدمه سعادتک اولدیغی صورسه ق عیجا نه دیر؟ «سعادت، حیاتک لذتندن، اذواقندن عبارتدر؛ یاخود سعيه، عمله افتقاری اولمایان آسوده بر معیشتدر.» جوانی می ویرر؟ اگر سعادت دینیان ماهیت بونارک بری اولایدی، عمرلری استراحت مطلقه ایچنده، ذوق و صفا ایچنده کچرن زنکینلری جان صیقیتیلرندن آزاده، حاللرندن خوشنود، بختیار اولدقلرینه قائل کورمه من ایجاب ایدردی.

بونکله برابر، کړک سعادتله راحتک، کړک مقابللری نك معنای حقیقیسنی آکلامقد کی خطا خلقت عوام طبقه سنه مخصوص دکدر. اوت، بزلر مثلاً قانون وضع ایدن خواصی ده کورو یورز که بونلر روح بشرک اسرارینی بیلجکلردی؛ معرفه النفس علمک بوتون انجی لکترینی احاطه ایتش بولونه جکلردی ده اورو حک الم، یاخود ذوق طویه جفی شیرلر کسدر بره رک احکام جزایه موادی اوکا کوره تدوین ایدر جکلردی؛ تاکه او حکملر، او جزال انسانلری نفس اماره لرینه رام اولمقدن آلیقویه بیاسین؛ تمایلات فاسده لری صلاحه کتیره جک، اخلاق سافه لری تهذیب ایدر جک غایه لردن محروم بولوناسین. ایسته بزلر بوقانون واضعلری کورو یورز که جنجه ایله محکوم اولانلری، خفیف جزا اولق اوزره، یالکیز حبسه آتیورلر، یعنی محبسده چالیشدر. میورلرده، جنایتله محکوم اولانلری، عقوبت شدید نامیله، برده موقوفیلری مدتی ایش کورمه یه اجبار ایدیورلر. طبیعیدر که بوسیلدیکمز ارباب تشریع چالیشمق مجبوریتدن آزاده بولنان محبوسیتی اوافق تفک قباحتلرله متهم اشخاصه ویریلجک خفیف جزا تلقی ایدیورلر. شاید بومشرعلر محبسدرده کی عطالت مطلقه نك آجیلقلری طامش، یاخود موقوفینک حیاتی یاقیندن تدقیق ایدلره صورمش بولونه یدیار، کنديلری نك بوايشده بوسوتون معکوس دوشوندکلرینی آکلارلردی ده، بر محکومک چالیشدر یلایوب حبس یله اکتفا ایدلمی ارباب جنایت ویرمک لازم کلن آغیر جزالردندر، رأی ویرلردی. کورو یورم که: بوموضوع اوزرینه بر آز فضله سویلدم؛ بچندن

بزدل قیصر پر معتمد عمرارینک اون ایکنجی سنہ سنیدن اعتباراً
ارککارلہ اختلاط ایدرک سوبشمہ به باشلارلر . ایشته مراهق بولون دقلری
دورہ بی بوصورتہ کچیروب اون یدی یاشنه طوغرو کایرلر کہ کنجاکک
غلیانہ کلدیکی بوچاغده نفسک آرزولرینہ منقاد اولماق خیلی مشکلدیر .
حکیملرک فلسفہ سی ، واعظلرک نصیحتی بودورده یک او قدر مؤثر
اولہ ماز .

بزدل قیز مختلف مجلسلرہ کیرر ؛ ہر برینک مواہب فطریہ سی ،
اوصافی ، خصائصی دیگرینہ بکزمہ بین درلودرلو دلیقانلیرلہ معاشرتہ
بولنور . صوکرہ ، بو قیز کنندیسینک کوزلی بکنمک ، چیرکیندن
ایکرمک جبلیلہ مفطور اولدیفنی کورور . آرہدن چوق کچمز ،
باقارکہ : اندامک کالی ، بیقرارینک اعتدالی سبیلہ زیدہ ایچی تیرییور .
دھاسوکرہ کورورکہ : مکالمہ سنندکی طائلیق ، ملاطفہ سنندکی ایجہلک ،
حرکاتندکی شوخلق دولایسیلہ عمروہ کوکلی یاتیور . برمدت کچمچہ
آکلارکہ : جالہی جاذبلی ، وجدانی زاف ، روحی خفیف بولدیفنی
ایچون یوسفک حیرانی اولیور . برآزده بویہ کچدکن صوکرہ حس
ایدرکہ : مدہش ثروقی ، مفرط سخاوتیلہ برابر یک وفالی اولماسنہ
دایانہ میہرق خالیدی سویور . لکن خالد ایچون یانوب یاقیلرکن فرقہ
واریرکہ : یانہ صوقولوب غرام نشیدہ لری اوقویان ، جائندہ کی آبوتابی
اطرا ایدہ ایدہ ملکک فوقہ چیقاران بکری دھاشایان محبت بولیور .

ایشته قیز جعفر ییللرچہ بومتخالف ہوساتک الندہ بازیچہ اولور ؛
ییللرچہ بربرینہ ضد مؤثراتک امواجی آرہ سنندہ چالقانیر طورور .
ہم اولہ بر حالہ کہ : ارادہ سی الندن کیتمش ؛ عزمنہ جاکم دکل ؛
فکری قرار سزلق ، قلبی خلجانلر ایچندہ ؛ نظری اصابتدن محروم .
شیمدی بوقدر مدہش عواملک تاثیر قاہری آلتندہ قلمش عاجز
بر مخلوق ایچون صاغلام برمنطقک ، یا کیلماز بر بصیرتک حکمنہ رجوع
ایدرک کوزینک اوکندہ کی مناسطہ ، یاخود قونوشدیفنی کنجیلرہ
قارشئ طورہ بیلیمک امکانی عجیباً متصورمیدر ؛ ہیہات ! بو قیز جعفرک
روحی ایچون نہ کنندیسنہ ملایم کلن روحلرک قارشیسندہ متأثر اولماق
ممکندر ؛ نہ دہ سودانک تحکم قہاریہ غلبہ چالہرق اونی کندی ارادہ سنہ
منقاد ایلمک قابلدیر .

عشقک اولہ یامان بر نفوذی واردرکہ : عقلانک بینندن ادراکئی
آلیر ؛ حکمایہ فلسفہ سنی شاشیتیر . سودا زدہ نک کوزینہ نوردن بر
پردہ کرہ رده اوکا سودیکئی بوتون نقائصدن آزادہ بر فطرت نورانور
شکلندہ کویسترر : ذاتاً یونک ایچونندرکہ « محبت انسانی ہم کورہ ہم
صاغیر ایدر . » دیمشلر . ایشته او قیز جعفر دہ معشوقہ باقدقہ کتابہ
جہانی اللہ اوفاق شائبہ نک تمانسندن محافظہ تراہت ایتمش بر حقیقہ بیضا
کالندہ کورورور . ہیہات ! سودیکی وجودک ماہیتہ زہدن مطلع
اولہ بیلہ حکک کہ اوکا باقی ایستدیکئی زمان رضا کوزندن باشقہ سبیلہ باقیور
رضا کوزی ایسہ ، غضب کوزینک عکسنہ اولہرق ، بوتون معاہبہ ،
بوتون نقائصہ قارشئ تمامیلہ کوردر .

بخشہ کچمک ، استطرادلر آچنی خصوصیندہ ایلری کیتدم . مع مافیہ
سوزی اوزاتمقدن مقصدم سزہ بالکز شونی آکلا تمقدی کہ : سعادتہ
ضدی اولان خیت نہ استراحتہ ، نہ ثروتہ ، نہ ریاستہ ، نہ منصبہ ،
نہ ناز و انیمہ توقف ایدر برشی دکلدیر . بنیاء علیہ ملکک تیریمزی
دولاشان زوار ایچون سواققلرک ، جادہ لرک ، باغچہ لرک ، پارقلرک ،
بالولرک ، تیاترولرک ابدیاً چالقانوب طور دینی بو اتمتری سعادت
ایچندہ یوزویور ، حضور و انیم ایچندہ کزیور تاقی ایتک خیالہ
قایلمقدیر ، و ہمہ وجود ویرمکدر . ہیہات ! اوظواہرک آلتندہ نہ
آلر ، نہ فیجیہلر صاقلی طورویور ! او ایمرندکاری حیات اوقدرا کدار
ایلہ طولو کہ صاف ، آسودہ بر معیشت کیمسہ ایچون قابل اولہ میور !
سزلر ظن ایدیور سکزکہ : قادینک حریت مطلقہ سی ؛ ایستدیکئی
یرہ کیدوب دیلدیکئی ارککلہ اختلاطدہ بولونماسی ؛ ذوقی اوقشایان
محالک ، محافلک کافہ سنہ طالبو چیقماسی ؛ آوندہ محرمارندن بری
بولونماسہ بیلہ ، قایدینی چالان قادین ، ارکک ہر درلو زواری قارشیلانماسی ؛
تجارتدہ ، صنعتدہ ، آغیر ایشلردہ ارککلہ رقابتہ قالیشماسی ؛ ریاست
حکومتی ، مبعوثانی ، شہر امینلکئی ، نظارتلری ارککلرک . الندن
آلمق ایچون رجال سیاستلہ مجادلہ بہ آتیلیماسی . . . اوت ، بونارک
ہیسی ملتلرک لوازم ترقیسنندن ، اسباب عظمت و سعادتتندیر !

برده سوزلریکزدن شونی آکلایورم کہ : سزلر ، قادینک سربست
ولوب اولمزدن اول ارککلرلہ معاشرتدہ بولونماسی بزم سعادت
بیتہ منک اسبایدیر ، حیات عائیلہ مزردہ کی انتظامک مداریدر ؛ اعتقا
دیندہ سکز . ظن ایدرم کہ بوفکریکز بزلردہ کی ازدواجہ تقدم ایدن
نشانلیق حیاتی ایکی کنجک بربری تمامیلہ طایمانسی ، حقیقہ اوکرمسنی
کافل تحلیل ایتکزدن ایلری کلیرور .

بکا قالیرسہ حقائق متابعندن آلمق ، سوبیلہ نیلن ، اینانیلان شیردہ
تجربہ و بصیرت صاحبارندن باشقہ سنہ اعتماد ایتہمک سزک ایچون اک
خیلی برایشدر . مساعده کزلہ سزہ بزلرچہ محرب اولان بعض
حقیقتلردن بحث ایدیم .

کائنات ذی حیاتی وجودہ کترین بوتون مخلوقاتک ارککاریلہ
دیشیلری آرہ سنندہ کی فطری تمایل ہر کسجہ معلومدر . اونک ایچون ،
افرادندن بر قسمی دیگرزی اوزرندہ تاثیر اجرا ایتکسزین ، بو ایکی
جنسک اختلاطی ممکن اولہ بیلیر دیمک ، عبثدر . زیرا روحلرک اوقدر
اسراری واردن کہ شرحی ، احاطہ سی غیر قابلدیر . کوز کوزہ دکدیکئی
کی صاحبارینک روحنہ الفت ، یاخود نفرت حسلری سریانہ
باشلار . مع مافیہ آنی اولہرق ظہورہ کان بو حالات غریبہ نک نشأت
ایلدیکئی علل نفسیہ و انقلابات روحیہ بی تشریحہ صدیقہ ک حوصلہ سی
مساعد دکلدیر .

بز فربایلرکہ ، ارکک قادین بر آرمیہ کلیر ؛ عجبا ایچمزدن بری
تمایلات نفسیہ سنہ غلبہ قدرتی کندندہ کورہ بیلیرمی ؟ یاخود مادیاتنک
اسیری ، معنویاتنک مسحوری اولدیفنی بر مخلوقہ مربوطیتندن قلبی
منع ایدہ بیلیرمی ؟

سویلو لر . دقت ایدیورمیسکز « لطیفه طرزنده » دیورم . زیرا قادیلر ، آینهلرک قارشیسندن پک نادر آیریلدقنری ایچون ، مثلا بورونک بویوک ، دیشلرک بیچمیز ، کیریکلرک آز ، کوزلرک فیرلاق ، رنگک طونوق اولماسی کبی قصورلری بیلدکاری حالده کورولورکه هم کندیلری ، هم باشقلری آلداتیورز ، دییه مغالطیه دوشرلر . بوسیدندرکه خلقلرنده کی نقیصلری اورتک مقصدیه ترین صنعتک هر دلر ایچولکلرینه مراجعت ایدرک تکلفک ، تصنعک صوک درجه سی بولورلرده اویله سوقاغه چیقارلر .

واقعا قادین ، صورتنه ، یاخود سیرتنه عائد قصورلردن بعضیسی بیلیر ؛ لکن هر دلر نقائصدن آزاده ، بوتون محاسنی جامع بولندیغی ادعا ایدنلر قارشی ، قابل دکل ، متانتی محافظه ایدمهز . اوقدر فرحیاب ، اودرجهلرده مغرور اولورکه کورنلر کندیسینی حسن مطلق اولدیغنه قانع ظن ایدرلر .

أوت ، بو حال قادیلرک اؤک ضعیف نقطه لرینه که ارککلر پک ایی بیلیرلر . ذاتاً شاعردنه : « قادیلر مدح اولونیه هیچ کله مزلر ، در حال الدانیرلر . دیور . اونک ایچون کنجلرک ایچنده کی اخلاقسزار بیچاره لری اولامق ایستدکاری زمان یا بومسلکی التزام ایدرلر ؛ یاخود فرط سخاوت طریقنی طوتارلر . زیرا قادیلرک زعمجه ارککلر سماحتی ، قارشیسندن کی قادیلرک لطافت جالیله متناسبدر . اوسیدندرکه بواشده فضله موفقیت کوسترن ارککلر اؤچوق یاره صرف ایدنلرله قادیلری اؤک بدیع ، اؤک مغرب مرزده تصویره قدرتیاب اولانلردر . دمنیدن بری سویلدیکم سوزلردن آکلامن سکزدرکه ارککله اخلاط ابتدکی مدتجه قادیلرک کوره بیله جکی خیر پک آزدر . هنوز چو جق دینه جک قدر کنجدم . اوقودیم کتابلرک برنده کوردم که پیغمبر کز (صام) بر کون کریمه سی فاطمه یه « قادین ایچون اؤک خیرلی شی نه در ؟ » دییه صورمش . اوده « نه کندیسنک ارکککی ، نه ارککک کندیسینی کورمه سی در ! » جوابی ویرمش . بونک اوزرینه محمد (صام) قیزی اؤقشایه رق « باباسنک قیزی ! ... » دیمش . بن اوزمانلر کنج بر قادیندن بویله بر حکمک صدورینه حیرتلا ایتشدم . زیرا قادیلرک ارککلرله اختلاطی نظرمد اؤک بویوک سعادت ، اؤک کوزل بر طرز معیشت ایدی . لکن دیایی آکلادقن ، زمانک طانیلسنی ، آجیسنی طاندقن ، خیرینی ، شریفی کوردکن ، صاحبلم آغروب کوزلریمک اوزرنده کی ضلال و خفت برده لری صیریلدقن صوکره آکلادم که بوسوز آلتون لوحه لره یازیلوب دیوارلره آصیله جق ، مکتبده کی چو جقلره اذیر ایتدیریله جک بر دستور حکمت ایش . بیاسه کز بن نقدر ایستردم که : غریک شوئی ، عاداتی ، اطواری بو دستور ایله حرکت میدان بر اقسینده حیات اجتماعیه مز بر سورو عواقب وخیمه دن مصون قالسین !

بونکله برابر محبتک ، هوسات شبابک روحلری اسیر ایدن صولت قاهره سی یالکیز بر جنسه خاص دکلدر . شاید ارکک عزم واراده سنه

قیزجغز سودا برکانلرینک فورانه کادیکی ، نفسک هر دلرک ضعه محکوم اولدینی بودوره حیاسنده ، باقیورزکه ، کنجلردن برقسمنک ، خوشنه کیدن اخلاقه قایلنش ؛ کندیسینی سوروکله بن سیلاب ضلاله مقاومتدن عاجز بولونیور . بش اون کیشی بر دن سویور ، ایچلرندن هانکیسنی ترجیح ایدم جکی بر دلرک تعیین ایدم میور . چونکه آرادینی محاسنک بر وجودده اجتماع ایدمیه جکی بیلور . کاشکی او محاسنک یانی باشنده کی نقائصی کوره بیله جک ، یاخود کونک برنده عقلنی باشنه طوبایله رق هوساتنه غلبه چاله جق اقتداری اولایدی . نره ! بوسوتون عکسنه اوله رق کورویورزکه : کیمیسنک اطوارینه ، کیمیسنک مزایاسنه قایلدینی دلیقانلیر یوزندن بدبخت اولمش ، آرامنی غائب ایتمش . اونلری کورمدکجه قابل دکل ، طوره میور . عییا قیزجغز عمرینک بودورمسنده ، بو ، هجرانک پایانسز آلامی ، قلبک خفقانی ، اعصابک هیجانیه محاط اولان اؤک مشکل ، اؤک مضطرب دورمسنده فکر تارمارینی ، بصیرت پریشانی طوبایله بیلیری که ، حقیقی خیالندن ، رشادی ضلالدن ، صمیمیتی تصنعدن ، نزاهتی لوئدن آیره بیلسین ؟

بلانک بویوکنه باقیک که : قیزجغزک دماغده ملکه تفکر بر اقایان ، اؤک متین عزملری رخاوتنه دوشورن بوماشده اوغرا دینی فلاکتلر یتیشمیورمش کبی ، ارککلر اولدقلرندن بوسوتون باشقه کورونه رک ، نفسلرینه کومه کومه فضائل ، بیغین بیغین مفاخراسناد ایدرک زوالی بر برقات دها جیلدیر تیورلر !

اولنه جک ارکک دور تجربه دیدیکمز زمانی کچیررکن بوتون نقائصی ، بوتون معایبی نشانایسنک نظرندن صافلامق ایچون مراجعت ایتدک واسطه بر اقاماز ؛ هر وسیله دن ، هر حیلهدن اویله بر صورتده مستفید اولورکه : قارشیسندن کی قیزه بونک اؤک افاق بر قصورینه اطلاع قابل اوله ماز . ذاتاً بیچاره نک کوزینه ایکی قاتلی بر پرده کریش که برنجیسی او سویلن مخلوقک سویلر طرفلری کوسترمه یی رده محبت ؛ ایکنجیسی ده یالکیز محاسنی کوسترن رده ریا و تصنعدر .

بز نه قیزلر کوردک که : ابلیس دلیقانلیر درلو وسائط اغفال ایله ذهنلری چله رک کندی هوسات نفسانیلری یاتیشدیردقن صوکره باشلری آلوب کیتمشارده بوزوالیلر طالعیرینه آغلا یورلر ، یوزلری کوزلری یولیورلر ، کندیلری سورو سورو ناموسسزک انده بر اقان بودرلو حریتنه لغت اوقویورلر .

أوت ارککلرک بو خصوصده کی اضلالی اسکیدن بری مشهوردر . حتی انکلیز شاعر حکیمی شکسپیرک بر سوزی بوتون آورو پاچه استشهاد ایدیلن امثال صیره سنه کچمشدر . شاعر اثرلرینک برنده دیور که : « ارککلر دائماً یالانچی ، هر زمان آلداریجیدر . » ایشته بومل ، یوزندن نقاب عقی قالدیرار ، بهیمی بر حیات ایچنده بو ارلایوب کیدن بو کونکی آورو پاده پک صیق ایراد اولونور . مع مافیه انکلیز شاعرینک سوزی اؤک زیاده قیزلرک آغزنده دولاشیر ؛ همده کنجلر طرفندن کندیلری ستایشده پک ایلری کیدلکیکی زمان لطیفه طرزنده

خلاصہ، شیمدی یہ قدر آکلامش اولمکیز ایجاب ایدرک: بزغیر بیلیرک
تجربہ و تدقیق دوری دیدیکمز نشانلیق زمانسده ارککله قادینک
هیچ بری ایچون دیکرینک قصورینه اطلاع ممکن دکلدیر . بناءً علیه
صورت رسمیه ده عقد ایدیله جک نکاحدن اولکی اختلاطلر بونلردن
برینک ماهیت اخلاقیه سندن اوتہ کی خبردار ایدرده متشابہ فطرتلرک
برلشمه سنده ، متضاد اولانلرک آریلما سنده مؤدی اولور ، دیمک خیال
محضدر . شاید بحث ایتدیکمز اختلاطلر بومقصدی کافل اولاسه یدی،
زمرده محکمہ لریمز هائله دعوالریله طولوب طاشماز ، ازواج ایله زوجات
آرسنده کی مدھش بخاصه لر یوزندن حیات یتیمه من پریشان اولمازدی . [۲]

عبدالعزیز چاویش

مترجمی : محمد عاکف

[۱] غربلی قادینک متباق سوزلری کله جک مقاله ده در .

شعر

تخمیس منظره لهما برده

هنده موصلمی دکلدی عجا مصر و ن
فلس، جزایر و تونس آزی ویردی مین
بویله مضروب یرک برصوک بوتکن عدد
« صوت ایتشدی چناق قلمه به بحر و بردن »
« اهل اسلامک ایکی خصم قویبی بردن »

شرقی بر حرص ایله باشند باشه بکزه تدی موزه
مست اوھام ظفر ووردی سلاخی اوموزه
هله برلقه کی باقدی یشیل یوردنیزه
لیکن امداد الھی یتیشوب اردومیزه
« اولدی هر بربری قلمه بولاد دبدن »

غلباته کتیرکن سوزی هر زمنده
هپ « دیکر نیست » دیورکن شوچہان رزمنده
پک معاند بولونورکن بوقورو جزمنده
« عسکر اولادلرک پیشکه عزمنده »
« مجزینی آیلدی ادراک نہایت دشمن »

بربوغاز واردیه یام یام لری قیلدی اضرار
ویردی هر صورت افنا به برر شکل قرار
فکری آئیده ده ویرمکدی اوکاسترار
« قدر وحیثیتی پامال ولہرق ایتدی فرار »
« قلب اسلامه نفوذ ایلمک کیشیکن »

صوصامش بر بوغازک بطنی صانعی مرعا
بیراقیرمیدی اوسرسم جانا وارده معا
قدرت حقدن اونک غرق ایدی مستدا
« قاپانوب سجدہ شکرانه رشاد الله دعا »
« ملک اسلامی خدا ایله دائم مامن »

- اردن کوی - درار عرفی

اوتہ کی نارین مخلوقدن زیاده حاکم اولماسه یدی، خصوصیه کندی نفسانی
آرزولری تسکین ایچون دهامساعدموقعده بولونماسه یدی، ایزده عشقندن
قادین قدر نصییه دار تأثر اولوردی .

ارکک بر چوق قیزلرله معاشرتده بولونورک یاشلری، حسنلری،
جاذبه لری، عرفانلری باشقه باشقه سویلرده در . اولاً، بلی ایچہ،
اوموزلری کنیش، اللری لطیف کورہ رک برنجیسنه قایلیمقدن کندیسنی
آلهماز . صوکرہ، قارہ کوزلو، پنبہ یناقلی، گور صاچلی، طوب
چهرملی دیبه ایکننجیسنی بکیر . ده صوکرہ جلدینک یوموشاقانی،
دیشلرینک انتظامی، سیاسنک آب وتابی سبیلہ اوچنجیسنه میل ایدر .
دها صوکرہ یال وبالی ظریف، ملاطفاسنی لطیف، مجلسنی خفیف
بولہرق دردنجیسنه کوکل ویرر . الحاصل فرط ذکاسندن، عرفانندن،
ادبیاتده کی احاطه سندن دولایی بشنجیسنه؛ سسینک کورکلیکنه، لغمانک
انسجامنه، کان، پیانو کی سازلرده کی مهارتہ حیران اولوب آلتنجیسنه؛
کوزل کینمسنی، ای سوسلنمسنی بیلدیکی ایچون یدنجیسنه ... خلاصہ،
دها بر چوقارینه صیره ایله تمایل ایدرطورور .

ارککلرک آرسنده اولیلرلی ده کورولورک شباہ خاص اولوب
هرکنج قیزده بولنه بیلہ جک اوصافه انجذاب ایدرلر . زیرا طفولیت
وبلوغ دورہ لرله بودورہ لری تعقیب ایدن بر قاج سنہ نک کرک وجود
بشر اوزرنده، کرک بوتون کائنات ذی حیاتک اجسامنده بام باشقه بر
تأثیری واردرک خصوصی بر طاقم مزایا وخصائص شکندہ تجلی ایدر .
مثلاً قیزلرده وجودک کوزہ کوزون قسمی حیاتک آب وتابیله ریان
اولور؛ کوکس قابایر؛ یال وباله اعتدال کلیر؛ اطراف بدن مربوط
اولدقلری کوکده ایله برلکده تکامله طوغری قوشار؛ الحاصل عمرک
بوچاغنده بوتون اجزای وجود بر برینه رقابت ایدرجه سنده تکمل
ایدر؛ هر بری خواص مادیہ و اوصاف عرضیه دن حظی، نصیبی
استیفا ایچون دیکریله مسابقده بولنور . هم بو حال یالکیز یاصلرہ
یاخود اسمرلرہ مخصوص دکلدیر . بالمکس بیاض، اسمر، قیرمیزی،
صاری، سیاه هپسنه شاملدر . چونکہ چوقوقلق، کنجلیک جاغارینک
هر عرقده، هر بنیہ آیری آیری خصوصیتلرله تجلی ایدن آاری
واردرک، دوام وشدت اعتباریله افرادہ کورہ تخلف ایتمکله برابر، عمومیدر .
شیمدی، شاید ارکک شباہک بوسویلدیکمز خصائصی مواجہه سنده
عزمنه، اراده سنده حاکم اوله مایه جق فطرتده ایسه، جنس دیکرہ
منسوب افرادک کافه سنده کی نقائصه قارشو بصیرتی بوسبوتون عماردار
اولور؛ اولنرک اوصافی، اخلاقی، اطواری تدقیقه، طبیعتیته،
میدان بولهماز . زیرا غایه آمالی بولان مزیتلرہ - کہ کنجلیک هپسنده
موجوددر - طاقیلوب قالان کوزلری، دیکرجه تلامعاتاف ایدهمیه جکی
ایچون، قصور کورہ بیلہ جک خالد دکلدیر .

هیسات اعینی هدفه باقان، کیرییکلرینک تللریله عینی مرکزہ
باغلی بولان بر نظر ایچون اونقطنه دن انحراف ایله باشقه بر جہتی
کورمک قابل اوله بیلیرمی؟ هیچ، الله برسینده ایکی قلب یاراتمشمیدر؟